

TRÍCH YẾU CÁC LUẬN ĐIỂM NGHIÊN CỨU

AI PLUS (AI+) - ĐỘNG LỰC CỐT LÕI THÚC ĐẨY
PHÁT TRIỂN KINH TẾ CHẤT LƯỢNG CAO

Trong bối cảnh làn sóng Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, trí tuệ nhân tạo (AI) đã vượt qua ranh giới của một công cụ công nghệ đơn thuần để trở thành một “hệ thống công nghệ chiến lược” dẫn dắt sự thay đổi sâu sắc trong mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội. Khái niệm “AI+” không chỉ là việc bổ sung công nghệ AI vào các ngành nghề sẵn có, mà là một sự chuyển đổi toàn diện về mô hình phát triển, tạo ra động năng mới cho mục tiêu tăng trưởng chất lượng cao.

Bản chất và nội hàm của “AI+” trong kỷ nguyên mới

Theo nghiên cứu của GS Kiều Hiểu Nam và cộng sự (2025), “AI+” khác biệt rõ rệt với AI đơn thuần. Về mặt lý luận, “AI+” là mô hình hội nhập sâu rộng giữa AI với mọi ngành nghề, lĩnh vực. Về mặt thực tiễn, đây là con đường Trung Quốc lựa chọn để tăng cường ứng dụng AI theo chiều dọc trên toàn bộ các lĩnh vực của đời sống.

Dưới góc độ kinh tế chính trị học, “AI+” đóng vai trò then chốt trong việc thúc đẩy phát triển lực lượng sản xuất mới. Nó không chỉ làm thay đổi quá trình sản xuất trực tiếp mà còn tác động mạnh mẽ đến chu kỳ tái sản xuất xã hội, bao gồm: Sản xuất, phân phối, trao đổi và tiêu dùng. Việc ứng dụng AI giúp tối ưu hóa sự tương tác

giữa nghiên cứu công nghệ và ứng dụng công nghiệp, từ đó tạo ra cơ chế phản hồi tích cực, thúc đẩy sự phát triển bền vững của năng suất lao động.

Hiện trạng phát triển của “AI+” tại Trung Quốc

Các nhà nghiên cứu chỉ ra rằng, cùng với sự phát triển thần tốc của công nghệ AI, “AI+” đã được nâng tầm thành chiến lược phát triển quan trọng của Trung Quốc; việc triển khai “AI+” được đưa vào nội dung trọng tâm trong các báo cáo của Chính phủ (Kiều Hiểu Nam & cộng sự, 2025; Tiêu Hoàn Vỹ, 2025). Dưới sự dẫn dắt của Chính phủ và sự đổi mới không ngừng của thị trường, mô hình “AI+” tại Trung Quốc đang phát triển bùng nổ với ba đặc điểm chính: Quy mô mở rộng nhanh, sự hội nhập ngày càng sâu và hệ sinh thái dần được hoàn thiện. Tháng 8/2025, Quốc Vụ viện ban hành “Ý kiến về việc triển khai sâu rộng hành động AI+”, trong đó xác định các mục tiêu tổng thể: *Đến năm 2027*: Tiên phong đạt được sự giao thoa sâu rộng giữa AI và các lĩnh vực trọng điểm; *đến năm 2030*: AI hỗ trợ toàn diện cho phát triển chất lượng cao; *đến năm 2035*: Trung Quốc bước vào giai đoạn mới, phát triển kinh tế thông minh và xã hội thông minh toàn diện (Kiều Hiểu Nam & cộng sự, 2025).

“AI+” đang tạo động lực mạnh mẽ cho sự phát triển kinh tế chất lượng cao của Trung Quốc thông qua việc thúc đẩy sáu lĩnh vực trọng điểm: 1) *Sản xuất*: Tập trung thúc đẩy đổi mới công nghiệp trên cơ sở đổi mới khoa học, công nghệ, phát triển lực lượng sản xuất chất lượng mới; 2) *Phân phối*: Tập trung điều tiết cơ cấu phân phối thu nhập xã hội chính xác hơn và nâng cao chất lượng dịch vụ dân sinh; 3) *Trao đổi*: Tập trung nâng cao hiệu quả lưu thông xã hội, đồng thời hỗ trợ xây dựng thị trường thống nhất trên toàn quốc; 4) *Tiêu dùng*: Tập trung mở ra các kịch bản và loại hình kinh doanh mới, nâng cao chất lượng và tính đa dạng của tiêu dùng; 5) *Quản trị*: Tập trung thúc đẩy chuyển đổi phương thức quản trị sang hướng thông minh hóa; 6) *Hợp tác toàn cầu*: Tập trung thúc đẩy chia sẻ AI mang tính phổ quát và cùng xây dựng hệ thống quản trị AI toàn cầu.

Tuy nhiên, quá trình này cũng bộc lộ những thách thức không nhỏ cần được giải quyết: 1) *Tính tự chủ về công nghệ lõi*: Sự phụ thuộc vào các nền tảng công nghệ gốc của nước ngoài vẫn còn là một điểm yếu cần khắc phục; 2) *Dòng chảy yếu tố dữ liệu*: Việc lưu thông và khai thác giá trị từ dữ liệu - “nhiên liệu” của AI - vẫn gặp nhiều rào cản về cơ chế và kỹ thuật; 3) *Sự thích ứng của hệ thống quản trị*: Các quy định pháp lý và tiêu chuẩn đạo đức đòi hỏi chưa theo kịp tốc độ phát triển quá nhanh của công nghệ; 4) *Thiếu hụt nhân tài cao cấp*: Nhu cầu về đội ngũ chuyên gia am hiểu cả công nghệ AI và chuyên môn ngành dọc là rất lớn.

Bốn xu hướng lớn của “AI+” trong tương lai

Dựa trên quan sát thực tế, nghiên cứu của GS Tiêu Hoàn Vỹ (2025) dự báo bốn xu hướng

chuyển dịch quan trọng của “AI+”: 1) *Từ trí tuệ chuyên dụng sang trí tuệ tổng quát*: AI sẽ không chỉ giải quyết các tác vụ đơn lẻ mà hướng tới khả năng đa nhiệm, tự học hỏi và giải quyết các vấn đề phức tạp mang tính hệ thống; 2) *Từ ứng dụng điểm đơn lẻ sang thâm nhập toàn diện*: Hội nhập công nghiệp sẽ không chỉ dừng lại ở vài doanh nghiệp đầu tàu mà sẽ lan tỏa ra toàn bộ chuỗi cung ứng và mọi khâu của quá trình kinh doanh; 3) *Từ nâng cao hiệu quả sang thay đổi xã hội*: Tác động của AI vượt ra ngoài các chỉ số kinh tế đơn thuần, góp phần tái định hình cấu trúc xã hội, cách thức tương tác giữa con người và quản trị công cộng; 4) *Từ cạnh tranh công nghệ sang quản trị chung toàn cầu*: Việc thiết lập các tiêu chuẩn an toàn và đạo đức AI sẽ trở thành nhiệm vụ hợp tác quốc tế thay vì chỉ là cuộc đua vũ trang công nghệ giữa các cường quốc.

Lộ trình thực tiễn và giải pháp chiến lược

Tổng Bí thư Tập Cận Bình đã chỉ rõ: Cần nhìn thẳng vào khoảng cách, nỗ lực gấp bội, thúc đẩy toàn diện đổi mới khoa học, công nghệ, phát triển công nghiệp và ứng dụng AI, hoàn thiện thể chế và cơ chế giám sát AI, nắm chắc quyền chủ động trong phát triển và quản trị AI (Tiêu Hoàn Vỹ, 2025). Việc thúc đẩy “AI+” là một công trình hệ thống phức tạp và quy mô lớn, đòi hỏi khởi đầu từ các lộ trình then chốt như đổi mới công nghệ, ứng dụng công nghiệp, đào tạo nhân tài và bảo đảm thể chế. Để “AI+” thực sự trở thành động lực cốt lõi cho phát triển chất lượng cao, các nhà nghiên cứu đề xuất một lộ trình toàn diện trên nhiều phương diện:

Về mặt kỹ thuật và hạ tầng: Cần tập trung vào đột phá các công nghệ then chốt để củng cố nền tảng an ninh công nghiệp, bao gồm: Thành lập

các trung tâm đổi mới chip AI cấp quốc gia để đột phá công cụ EDA và công nghệ đóng gói tiên tiến (Chiplet); nâng cấp các thuật toán cốt lõi, phát triển các thuật toán hiệu quả hơn, tiết kiệm năng lượng hơn và mạnh mẽ hơn; đồng thời, tăng cường năng lực hiểu biết ngữ nghĩa sâu và phát triển đô thị tri thức.

Về mặt ứng dụng công nghiệp: Cần thâm nhập sâu vào các kịch bản cụ thể để giải quyết các “điểm nghẽn” của doanh nghiệp, từ đó khai thác hiệu quả quá trình chuyển đổi số, như: Sử dụng AI để tự động tìm kiếm phương án tối ưu về hiệu năng, chi phí và vật liệu (thiết kế linh kiện máy bay nhẹ hơn, bền hơn); xây dựng “bản sao kỹ thuật số” (Digital Twin) để tối ưu hóa quy trình, thử nghiệm áp lực và bảo trì dự báo, hướng tới các “nhà máy tối đen” (Dark Factory) không cần công nhân trực tiếp; thúc đẩy hệ thống chẩn đoán hỗ trợ AI và mô hình “đạy học theo năng lực” (cá nhân hóa quy mô lớn) để thúc đẩy công bằng trong giáo dục. Việc triển khai toàn diện hành động “AI+” trong các lĩnh vực trọng điểm như sản xuất, phân phối và tiêu dùng sẽ giúp hình thành các quan hệ sản xuất mới phù hợp với sức sản xuất hiện đại.

Về mặt nhân tố sản xuất: Chú trọng bồi dưỡng nguồn nhân lực cao cấp và nâng cao kỹ năng số cho toàn dân. Thu hút các nhà khoa học chiến lược trên toàn cầu; xây dựng cơ chế “cửa xoay”

linh hoạt giữa viện nghiên cứu và doanh nghiệp. Xây dựng hệ thống học tập suốt đời nhằm hỗ trợ người lao động thích ứng và chuyển đổi nghề nghiệp trước tự động hóa.

Về mặt quản trị và môi trường: Đổi mới mô hình quản trị và hệ thống quy tắc để tạo ra một môi trường phát triển nhanh nhưng bao trùm. Thiết lập môi trường thử nghiệm thực tế có kiểm soát rủi ro cho các lĩnh vực như xe tự lái, y tế thông minh. Thành lập Ủy ban Đạo đức AI quốc gia, xây dựng cơ chế đánh giá rủi ro và kiểm toán hệ thống AI trước khi đưa ra thị trường để đảm bảo “công nghệ hướng thiện”. Đồng thời, cần đảm bảo các thành quả phát triển AI được chia sẻ rộng rãi trong toàn xã hội, phục vụ mục tiêu hiện đại hóa đất nước.

Tóm lại, không chỉ là một thuật ngữ công nghệ, “AI+” còn là một chiến lược mang tính hệ thống nhằm đổi mới kinh tế. Sự kết hợp giữa năng lực công nghệ vượt trội và sự thay đổi trong quan hệ sản xuất sẽ hình thành lực lượng sản xuất mới, thúc đẩy nền kinh tế chuyển dịch từ tăng trưởng dựa trên quy mô sang tăng trưởng dựa trên chất lượng và hiệu quả. Việc giải quyết tốt các thách thức về công nghệ lõi, quản trị và nhân tài sẽ quyết định vị thế của nền kinh tế trong cuộc đua trí tuệ toàn cầu thời gian tới ■

NGUYỄN MAI *tóm lược và giới thiệu*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Kiều Hiếu Nam, Phùng Thiên Di & Vương Nghị (2025), *Nghiên cứu kinh tế chính trị về “AI+” thúc đẩy phát triển chất lượng cao*, Tạp chí Toàn cảnh kinh tế, số 12/2025, tr.1-13.
2. Tiêu Hoàn Vỹ (2025), *“AI+” thúc đẩy phát triển kinh tế chất lượng cao: Hiện trạng, xu hướng và lộ trình thực tiễn*, Tạp chí Toàn cảnh kinh tế, số 12/2025, tr.14-26.